

Svar på Suvi Karhus och 18 andra ledamöters motion om att effektivisera utrotningen av främmande arter i Vanda

VD/4507/00.02.00.03/2023

TeA/JV/AO/JH/KW

Suvi Karhu och 18 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Vanda finns det gott om olika främmande arter, bland annat jättebalsamin, snårvinda, jätteloka, spansk skogssnigel och lupin. Flera städer runt om i Finland har tagit i bruk olika tjänster för att utrota främmande arter, varav en av de mest kända torde vara Crowdsorsa som också används i vår grannstad.

I applikationen markerar staden ett område på kartan som man önskar att användarna ska besöka, till exempel för att rensa bort lupin och jättebalsamin, och för växterna som rensas bort betalas en euro i ersättning. Ersättningen är visserligen liten i förhållande till den ansträngning som har gjorts, men det uppmuntrar människor att vidta åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden. De främmande arterna är kända för att aggressivt ta över livsutrymme i naturen och kväva sådana arter som traditionellt hör till den finska naturen. I värsta fall kan de till och med ha en negativ inverkan på till exempel pollinatörernas näringstillgång.

Vi som undertecknat motionen föreslår därför att Vanda undersöker möjligheten att nästa sommar ta i bruk ett sätt att uppmuntra stadsborna att verka för att bevara den biologiska mångfalden genom att utrota främmande arter.

Stadsfullmäktige 19.6.2023 § 32

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för stadsstruktur och miljö inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Invasiva främmande arter har identifierats som ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden både i Finland och på andra håll i världen. En invasiv främmande art är en art som oavsiktligt eller avsiktligt har introducerats av människor utanför sitt naturliga utbredningsområde och som till exempel kan orsaka betydande olägenheter för inhemska arter, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i anslutning till dessa. Invasiva främmande arter listas i nationella förteckningar och EU-förteckningar över främmande arter och får t.ex. inte släppas ut i miljön, innehas, odlas eller säljas.

I Vanda har bekämpningen av invasiva främmande arter koncentrerats särskilt på växtarter som jätteleka, jättebalsamin, parkslide och vresros. Stadens underhåll av grönområden har bekämpat främmande arter som en del av sin övriga verksamhet. Sedan 2015 har stadens bäckskötare (purotalkkarit) bekämpat främmande arter och ordnat jättebalsamintalkon utmed vattendragen, vilka är öppna för kommuninvånarna. Som en del av Vanda miljöcentralns närnaturguideverksamhet har det ordnats jättebalsamintalkon på olika håll i staden sedan 2017. Naturorganisationer och aktiva kommuninvånare har också bekämpat främmande arter. Dessutom har invånarna kunnat delta självständigt i bekämpningen av jättebalsamin på stadens marker i den riksomfattande kampanjen "Solotalkot" på sammanlagt sju ställen. Information om främmande arter och bekämpningen av dem har publicerats på webbplatsen Vantaa.fi samt på Facebook-sidorna Vantaan lähiluonto och Instagram.

Bekämpningen av främmande arter i Vanda har i stor utsträckning baserat sig på frivilligarbete och småskaligt talkoarbeta. För att effektivisera bekämpningsarbetet ansökte man år 2020 om projektfinansiering från närings-, trafik- och miljöcentralen (bekämpning av invasiva främmande arter i Rutiåns skyddsområde och avrinningsområde i Vanda samt i Helsingfors i området för Rutiån). Den erhållna finansieringen gjorde det möjligt att anställa arbetskraft för att utrota jättebalsaminen i Rutiåns naturskyddsområde 2021. Utöver detta har Vanda skogsvårdsenhet anställt två sommarjobbare för bekämpningen av främmande arter under åren 2022 och 2023.

Nya möjligheter att uppmuntra kommuninvånarna att bekämpa främmande arter

Som en möjlighet att effektivisera bekämpningen av främmande arter har det föreslagits till exempel mobilspelet Crowdsorsa. Det här spelet eller ett eventuellt motsvarande mobilspel kan användas för att kartlägga främmande arter kostnadseffektivt genom s.k. crowdsourcing, dvs. delaktighet. Mobilspelet fungerar i en smarttelefon och spelarna kan delta i uppgiften genom att videofilma förekomster av främmande arter som de observerat, vilka kan vara till exempel förekomster av jättebalsamin, vresros eller av blomsterlupin. Med hjälp av spelet utreds var den art som ska bekämpas är belägen och förekomstens areal. Utöver kartläggningen av förekomsten kan man i spelet erbjuda möjlighet att bekämpa en främmande art, varvid spelaren får en liten belöning för ett korrekt utfört rensningsarbete.

Miljöcentralens miljöplanerare deltog i presentationen av mobilspelet Crowdsorsa 27.10.2023, där bl.a. kostnaderna i anslutningen till metoden och de åtgärder som krävs av staden utreddes. Mobilspelskonceptet verkade vara en bra och intressant möjlighet att få kommuninvånare i olika åldrar att delta i arbetet med att rensa bort främmande arter på de marker som ägs av staden. Hur detta kommer att fungera i praktiken i Vanda framgår sedan när vi genomför ett försök. I Esbo har man goda erfarenheter av att använda spelet i bekämpningen av främmande arter 2023.

Vi utreder vilka möjligheter det finns att sommaren 2024 genomföra ett pilotprojekt med mobilspel i anslutning till kartläggningen och bekämpningen av främmande arter i Vanda på de marker som ägs av staden. Jättebalsaminen är en utmärkt art att ha som mål att bekämpa. Den är lätt att känna igen och Vanda har redan goda erfarenheter av effekterna av åtgärderna för bekämpningen av arten till exempel i området kring Rutiån. För att bekämpningsåtgärderna ska lyckas och jättebalsaminerna utrotas behövs ändå flera års målmedvetet arbete. Mobilspelet är ett sätt att öka medvetenheten om främmande arter

och den skada de orsakar samt att effektivisera bekämpningen av främmande arter. Miljöcentralen reserverar cirka 5000 euro i finansiering för genomförandet av försöket.

Stadsstyrelsen 27.11.2023 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Suvi Karhu de 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 11.12.2023 § 29

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Suvi Karhu de 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 29.1.2024 § 11

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Suvi Karhus och 18 andra ledamöters motion om att effektivisera utrotningen av främmande arter i Vanda

Vanda

Närmare information:

Anna Ojala, miljöplanerare, tfn 040 4840738

([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))